



MIASTO
ZDUŃSKA WOLA
1825 - 2025

Radni Rady miasta
Przewodniczący Rady
Tomasz Pohl

Pan

Tomasz Pohl

Przewodniczący Rady Miasta

Zduńska Wola

Data: 17 czerwca 2025 r.

Nasz znak: PKiAM.411.4.2025

Dotyczy: przekazania sprawozdania.

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292 i 1907) przekazuję w załączeniu sprawozdanie z realizacji Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Zduńska Wola za lata 2023-2024.

Z poważaniem

wz. PREZYDENTA MIASTA

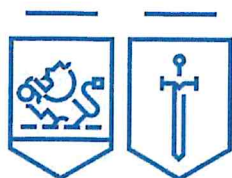
Paweł Szewczyk
Zastępca Prezydenta



ZDUŃSKA WOLA
PREZYDENT MIASTA

Urząd Miasta Zduńska Wola
ul. Stefana Żółtnickiego 12
98-220 Zduńska Wola
zdunskawola.pl

tel. centrala: 43 825-02-00
tel. sekretariat: 43 825-02-01
urząd_miasta@zdunskawola.pl
bip.zdunskawola.pl



MIASTO
ZDUŃSKA WOLA

200^{LAT}

MIASTO
ZDUŃSKA WOLA
1825 - 2025

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA ZDUŃSKA WOLA
ZA LATA 2023 – 2024

AKCEPTOWAŁ


PREZYDENT MIASTA
Konrad Pokora

Opracowanie zostało sporządzone w Biurze Promocji, Kultury i Aktywności Miejskiej Urzędu Miasta Zduńska Wola na podstawie materiałów przekazanych przez komórki organizacyjne Urzędu Miasta Zduńska Wola oraz podległe jednostki.

WSTĘP

Gminny program opieki nad zabytkami Miasta Zduńska Wola na lata 2021-2024 został przyjęty uchwałą nr XLII/713/21 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 25 listopada 2021 r. zgodnie z wymogami art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292 i 1907).

Program był dokumentem służącym do podejmowania działań w obszarze projektów związanych z ochroną zabytków, ochroną krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego Miasta Zduńska Wola. Określał zasadnicze kierunki działań i zadań na rzecz ochrony i opieki nad zabytkami. Był fundamentem tożsamości społeczności lokalnej. Dziedzictwo kulturowe rozumiane jako dobra pozostawione przez poprzednie pokolenia: symboliczne miejsca, a także świadectwa materialne związane z tradycją i historią miasta. Składające się na przestrzeń, którą mieszkańcy waloryzują nadając jej znaczenie szczególne. To właśnie zbiorowe odczytywanie znaczeń zacieśnia więzi między mieszkańcami i wzmacnia poczucie przynależności budując tożsamość.

Program miał na celu w szczególności:

- uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej,
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania,
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego,
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami,
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

W myśl art. 87 ust. 5 ww. ustawy Prezydent Miasta sporządza co dwa lata sprawozdanie z realizacji programu opieki nad zabytkami, które przedstawia Radzie Miasta. Sprawozdanie obejmuje realizację zadań wyznaczonych kierunków działań zawartych w gminnym programie opieki nad zabytkami jak również stanowi wypełnienie obowiązku wynikającego z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

WYKAZ PRIORYTETÓW OKREŚLONYCH W GMINNYM PROGRAMIE OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA ZDUŃSKA WOLA NA LATA 2021-2024

SPRAWOZDANIE Z LAT 2023-2024

PRIORYTET I: REALIZACJA ZADAŃ KOMPETENCYJNYCH		
NR	NAZWA ZADANIA	OPIS ZADANIA
1	Przyjęcie przez Radę Miasta Zduńska Wola Programu ochrony zabytków na lata 2021-2024	Gminny program opieki nad zabytkami Miasta Zduńska Wola na lata 2021-2024 został przyjęty uchwałą nr XLII/713/21 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 25 listopada 2021 r. zmieniony uchwałą nr LXV/955/23 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 23 lutego 2023 r. Realizacja zadań w nim określonych monitorowana była na bieżąco i odbywała się w ramach podejmowanych działań związanych z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami.
2	Opracowanie i coroczna aktualizacja Planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych na podstawie aktualizacji otrzymanych od właścicieli lub zarządców obiektów zabytkowych	Na terenie miasta funkcjonuje Plan Ochrony Zabytków na Wypadek Konfliktu Zbrojnego i Sytuacji Kryzysowych. Plan jest uzgodniony z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Łodzi. Opracowany został zgodnie z rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 roku w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych. Plan opracowano w oparciu o dane spływające od właścicieli zabytków z terenu miasta. Zgodnie z § 5 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych (Dz. U. Nr 212, poz. 2153) wprowadzono zmiany w planie, które polegały na uaktualnieniu adresów oraz numerów telefonów.
3	Prowadzenie i bieżąca aktualizacja gminnej ewidencji zabytków nieruchomych oraz archeologicznych miasta Zduńska Wola	Miasto Zduńska Wola prowadzi końcowe uzgodnienia z Łódzkim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków dotyczące aktualizacji Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Zduńska Wola. Na terenie

		Miasta Zduńska Wola w okresie sprawozdawczym nie ujawniono nowych zabytków archeologicznych.
4	Ustalenie terenów, dla których niezbędne jest opracowanie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz systematyczna zmiana ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w związku z uwzględnieniem zapisów istotnych dla ochrony dziedzictwa kulturowego	Zapisy dotyczące ustalenia terenów, dla których niezbędne jest opracowanie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego istotnych dla ochrony dziedzictwa kulturowego, zostały ujęte w zmianie obowiązującego studium przyjętym uchwałą nr X/199/19 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 27 czerwca 2019 r. Status zadania: cykliczne W okresie sprawozdawczym uchwalono 3 plany miejscowe uwzględniające zapisy istotne dla ochrony dziedzictwa kulturowego: 1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Zduńska Wola obejmujący obszar w rejonie ulic: św. Maksymiliana Marii Kolbego, Pasażu Powstańców Śląskich, Stefana Żołnierskiego i Piwnej zatwierdzony uchwałą nr LXI/932/22 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 21 grudnia 2022 r., opublikowaną w Dz. Urz. Woj. łódzkiego poz. 559 z dnia 23 stycznia 2023 r. 2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Zduńska Wola w rejonie ulic: Paprockiej i Głównej zatwierdzony uchwałą nr IX/114/24 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 19 grudnia 2024 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa łódzkiego poz. 435 z dnia 15 stycznia 2025 r. oraz jej wejściem w życie w dniu 30 stycznia 2025 r. W okresie sprawozdawczym nie prowadzono prac nad opracowaniem planów miejscowych uwzględniających zapisy istotne dla ochrony dziedzictwa kulturowego.

		Uchwałą nr III/42/24 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego miasta Zduńska Wola zainicjowano prace nad przedmiotowym aktem planowania przestrzennego, który będzie uwzględniał uwarunkowania istotne dla ochrony dziedzictwa kulturowego.
5	Aktualizacja objętych ochroną cennych obiektów przyrodniczych zlokalizowanych na terenach wpisanych do GEZ	Wykaz objętych ochroną cennych obiektów przyrodniczych w Mieście Zduńska Wola aktualizowany jest na bieżąco. W ramach gminnej ewidencji zabytków do obiektów przyrodniczych objętych ochroną należą pomniki przyrody zlokalizowane na terenie Miasta Zduńska Wola wskazane w rozporządzeniu Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego 1998 r. oraz w uchwale nr LIX/668/18 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 22 czerwca 2018 r. i są to: 1) Klon jawor – ul. Kościelna 15 Parafia Rzymskokatolicka Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny (działka nr 241/7 obręb 7); 2) Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> – ul. Juliusza 38, teren prywatny (działka nr 23 i 24 obręb 7); 3) Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> – ul. Stefana Żłotnickiego 12, skwer przed Urzędem Miasta Zduńska Wola (działka nr 254/19 obręb 7); 4) Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> – Park Miejski im. Stefana Prawdzic Żłotnickiego (działka nr 254/14 obręb 7); 5) Wiąz szypułkowy <i>Ulmus laevis</i> – Park Miejski im. Stefana Prawdzic Żłotnickiego, (działka nr 254/14 obręb 7); 6) Wiąz szypułkowy <i>Ulmus laevis</i> – ul. Stefana Żłotnickiego skwer przed Urzędem Miasta Zduńska Wola (działka nr 254/19 obręb 7); 7) Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> – Skwer im. Pawła Królikowskiego; 8) Kasztanowiec biały <i>Aesculus hippocastanum</i> – ul. Lipowa 41 (działka nr 490/7 obręb 9);

		9) Jesion wyniosły – Plac Żelazny, zieleniec przed budynkiem Dworca PKP (działka nr 88/23 obręb 2); 10) Orzech czarny Juglans nigra – ul. Jarosława Dąbrowskiego 1, I LO im. Kazimierza Wielkiego (działka nr 129/1 obręb 7); 11) Dąb szypułkowy Quercus robur – ul. prof. Tadeusza Kobusiewicza (działka nr 376 obręb 14); 12) Dąb szypułkowy Quercus robur - ul. prof. Tadeusza Kobusiewicza (działka nr 15 obręb 14); 13) Dąb szypułkowy Quercus robur - ul. prof. Tadeusza Kobusiewicza w obrębie skrzyżowania z ul. Piwną (działka nr 15 obręb 14); 14) Klon srebrzysty Acer saccharinum – Park Miejski im. Stefana Prawdzic Złotnickiego (działka nr 254/14 obręb 7); 15) Klon srebrzysty Acer saccharinum – Park Miejski im. Stefana Prawdzic Złotnickiego (działka nr 254/16 obręb 7); 16) Wiaź szypułkowy Ulmus laevis – Park Miejski im. Stefana Prawdzic Złotnickiego (działka nr 254/14 obręb 7); 17) Kolon pospolity (Klon zwyczajny) Acer platanoides – Małe Dzieło Boskiej Opatrzności na terenie Domu Misyjnego (działka nr 191/4 obręb 4).
6	Wnioskowanie do projektu budżetu o zabezpieczenie środków finansowych na realizację zadań własnych w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami	W okresie sprawozdawczym wnioskowano do projektu budżetu miasta o zabezpieczenie środków finansowych na realizację zadań dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami w zakresie: - dofinansowania prac i robót budowlanych polegających na remoncie dachu w budynku zlokalizowanym przy ul. Komendantów 1 w Zduńskiej Woli, wpisanego do gminnej ewidencji zabytków pod numerem 277. Wnioskowano o udzielenie dotacji w wysokości 30 tys. zł., z uwagi na braki formalne wniosek nie uzyskał rekomendacji do otrzymania dofinansowania,

	- dofinansowania prac i robót budowlanych polegających na remoncie dachu oraz wymianie drzwi wejściowych z wykonaniem ganka w budynku pofabrycznym „Skogar”, zlokalizowanego przy ul. Fabrycznej 2 w Zduńskiej Woli, wpisanego do gminnej ewidencji zabytków pod numerem 19. Wnioskowano o udzielenie dotacji w wysokości 30 tys. zł., z uwagi na braki formalne wniosek nie uzyskał rekomendacji do otrzymania dofinansowania, - dofinansowania prac i robót budowlanych polegających na remoncie dachu w budynku zespołu pofabrycznego zlokalizowanego przy ul. Szpitalnej 4 w Zduńskiej Woli, wpisanego do gminnej ewidencji zabytków pod numerem 212. Wnioskowano o udzielenie dotacji w wysokości 30 tys. zł. Wniosek na etapie oceny merytorycznej nie uzyskał rekomendacji do otrzymania dofinansowania, - dofinansowania prac i robót budowlanych polegających na remoncie dachu oraz wykonanie w dachu otworów okiennych, okien połaciowych w budynku przy placu Wolności 4 w Zduńskiej Woli, wpisanego do gminnej ewidencji zabytków pod numerem 166. Wnioskowano o udzielenie dotacji w wysokości 30 tys. zł. Wniosek na etapie oceny merytorycznej nie uzyskał rekomendacji do otrzymania dofinansowania, - dofinansowania prac i robót budowlanych polegających na malowaniu dachu oraz wymianie okna w budynku przy placu Wolności 25 w Zduńskiej Woli, wpisanego do gminnej ewidencji zabytków pod numerem 177. Wnioskowano o udzielenie dotacji w wysokości 30 tys. zł. Wniosek na etapie oceny merytorycznej nie uzyskał rekomendacji do otrzymania dofinansowania, - dofinansowania prac i robót budowlanych polegających na remoncie dachu w budynku przy Alejach Kościuszki 10 w Zduńskiej Woli, wpisanego do gminnej ewidencji zabytków pod numerem 78. Wnioskowano o udzielenie dotacji w wysokości 30 tys. zł. Wniosek na etapie oceny merytorycznej nie uzyskał rekomendacji do otrzymania dofinansowania,
--	---

	- dofinansowania prac i robót budowlanych polegających na remoncie elewacji, wymianie stolarki okiennej, wykonaniu izolacji termicznej oraz odrestaurowaniu drzwi wejściowych w budynku zlokalizowanym przy ul. Fabrycznej 4 w Zduńskiej Woli, wpisanego do gminnej ewidencji zabytków pod numerem 25. Wnioskowano o udzielenie dotacji w wysokości 30 tys. zł. Wniosek otrzymał pozytywną rekomendację do otrzymania dofinansowania w wysokości 20 tys. zł. Na mocy Porozumienia Stron rozwiązano zawartą umowę nr 204/SRM/2024 z dnia 27 marca 2024 r. na wniosek Dotowanego z prośbą o rezygnację z dotacji, - dofinansowania prac i robót budowlanych polegających na odrestaurowaniu – renowacji, czyszczeniu oraz impregnacji drewnianych gontów w budynkach zlokalizowanych przy ul. Stefana Żółtackiego 16 i 18 w Zduńskiej Woli, wpisanych do gminnej ewidencji zabytków pod numerami 244 i 243. Wnioskowano o udzielenie dotacji w wysokości 30 tys. zł na każdy budynek. Wnioski otrzymały pozytywną rekomendację do otrzymania dofinansowania w wysokości 17.500 tys. zł z możliwością przeznaczenia wsparcia na jeden bądź oba budynki, - dofinansowania prac i robót budowlanych polegających na wypiskowaniu wschodniej ściany fabryki od ulicy Zielonej w budynkach zlokalizowanych przy ul. Królewskiej 19 w Zduńskiej Woli, wpisanego do gminnej ewidencji zabytków pod numerem 86. Wnioskowano o udzielenie dotacji w wysokości 30 tys. zł. Wniosek otrzymał pozytywną rekomendację do otrzymania dofinansowania w wysokości 22.500 tys. zł, - dofinansowania prac i robót budowlanych polegających na naprawie i konserwacji tynków na elewacji ściany od strony północnej w budynku zlokalizowanym przy ul. Jarosława Dąbrowskiego 27 w Zduńskiej Woli, wpisanego do gminnej ewidencji zabytków pod numerem 16. Wnioskowano
--	--

	o udzielenie dotacji w wysokości 30 tys. zł. Wniosek otrzymał pozytywną rekomendację do otrzymania dofinansowania w wysokości 30 tys. zł, - dofinansowania prac i robót budowlanych polegających na remoncie dachu w budynku zlokalizowanym przy Alejach Kościuszki 10 w Zduńskiej Woli, wpisanego do gminnej ewidencji zabytków pod numerem 78. Wnioskowano o udzielenie dotacji w wysokości 30 tys. zł. Wniosek otrzymał pozytywną rekomendację do otrzymania dofinansowania w wysokości 25 tys. zł, - dofinansowania prac i robót budowlanych polegających na odrestaurowaniu, renowacji, czyszczeniu oraz impregnacji drewnianej elewacji w budynku zlokalizowanym przy ul. Stefana Żółtnickiego 16 w Zduńskiej Woli, wpisanego do gminnej ewidencji zabytków pod numerem 243. Wnioskowano o udzielenie dotacji w wysokości 30 tys. zł. Wniosek otrzymał pozytywną rekomendację do otrzymania dofinansowania w wysokości 8 tys. zł, - dofinansowania prac i robót budowlanych polegających na przeprowadzeniu III etapu prac remontowych dachu w budynku zlokalizowanym przy ul. Szpitalnej 4 w Zduńskiej Woli, wpisanego do gminnej ewidencji zabytków pod numerem 212. Wnioskowano o udzielenie dotacji w wysokości 30 tys. zł. Wniosek otrzymał pozytywną rekomendację do otrzymania dotacji w wysokości 25 tys. zł, - dofinansowania prac i robót budowlanych polegających na wymianie okien piwnicznych w budynku zlokalizowanym przy ul. Karsznickiej 118 w Zduńskiej Woli, wpisanego do gminnej ewidencji zabytków pod numerem 268. Wnioskowano o udzielenie dotacji w wysokości 30 tys. zł. Wniosek otrzymał pozytywną rekomendację do otrzymania dofinansowania w wysokości 12 tys. zł, - dofinansowania prac i robót budowlanych polegających na remoncie parkanu cmentarza parafialnego zlokalizowanego przy ul. Łaskiej od strony ul. prof. dr. Tadeusza Kobusiewicza w Zduńskiej Woli, wpisanego do gminnej ewidencji zabytków pod numerem 134. Wnioskowano
--	---

	o udzielenie dotacji w wysokości 30 tys. zł. Wniosek otrzymał pozytywną rekomendację do otrzymania dofinansowania w wysokości 25 tys. zł, - dofinansowania prac i robót budowlanych polegających na wypiskowaniu ściany fabryki od strony południowej w budynku zlokalizowanym przy ul. Królewskiej 19 w Zduńskiej Woli, wpisanego do gminnej ewidencji zabytków pod numerem 86. Wnioskowano o udzielenie dotacji w wysokości 30 tys. zł. Wniosek otrzymał pozytywną rekomendację do otrzymania dofinansowania w wysokości 25 tys. zł, - dofinansowania prac i robót budowlanych polegających na odrestaurowaniu, renowacji, czyszczeniu oraz impregnacji drewnianej elewacji w budynku zlokalizowanym przy ul. Stefana Żółtackiego 18 w Zduńskiej Woli, wpisanego do gminnej ewidencji zabytków pod numerem 244. Wnioskowano o udzielenie dotacji w wysokości 30 tys. zł., z uwagi na braki formalne wniosek nie uzyskał rekomendacji do otrzymania dofinansowania, - dofinansowania prac i robót budowlanych polegających na przeprowadzeniu II etapu prac odrestaurowania i konserwacji tynków na elewacji w budynku zlokalizowanym przy ul. Jarosława Dąbrowskiego 27 w Zduńskiej Woli, wpisanego do gminnej ewidencji zabytków pod numerem 16. Wnioskowano o udzielenie dotacji w wysokości 30 tys. zł., z uwagi na trwające postępowaniu spadkowe wniosek nie uzyskał rekomendacji do otrzymania dofinansowania.
7	Wykorzystanie strony internetowej miasta dla potrzeb działań związanych z ochroną i promowaniem dziedzictwa kulturowego Na stronie Miasta Zduńska Wola znajdują się informacje na temat Zduńskiej Woli – jej historii i zabytków. Strony internetowe Miasta Zduńska Wola oraz podległych jednostek są systematycznie uzupełniane oraz powszechnie dostępne dla odwiedzających je osób. Biuletyn Informacji Publicznej zawiera szczegółowy wykaz zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa łódzkiego, aktualny gminny program opieki nad zabytkami, a także sprawozdania z realizacji

		programów. Na stronie internetowej miasta uzupełniane są informacje o możliwości pozyskania środków finansowych na prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków.
8	Działania podnoszące kwalifikacje pracowników	W miarę możliwości, pracownicy podnoszą swoje kwalifikacje oraz uczestniczą w szkoleniach związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego, w zakresie ochrony zabytków. Proces podnoszenia kwalifikacji w trosce o wysoki standard świadczonych usług odbywa się poprzez udział pracowników w specjalistycznych kursach zarówno w formie stacjonarnej, jak i online. Pracownicy Biura Strategii i Rozwoju Miasta w okresie sprawozdawczym uczestniczyli w warsztatach dotyczących Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych oraz Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.

PRIORYTET II: ZAHAMOWANIE PROCESÓW DEGRADACJI ZABYTKÓW I TRWAŁA POPRAWA ICH STANU ZACHOWANIA

NR	NAZWA ZADANIA	OPIS ZADANIA
1	Współpraca Miasta z właścicielami i administratorami obiektów zabytkowych (w tym ze związkami wyznaniowymi)	Współpraca oparta na wzajemnym informowaniu się na temat możliwości dofinansowania prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków, położonym na terenie miasta Zduńska Wola.
2	Podjęcie działań zmierzających do wykonania właściwego odprowadzenia wód opadowych z chodników znajdujących się w sąsiedztwie	Zakres prac inwestycyjnych w okresie sprawozdawczym obejmował odwodnienie terenu dróg oraz chodników przy ulicach których zlokalizowane są zabytki oraz miejsca objęte strefą konserwatorską. Miasto realizowało następujące zadania i inwestycje:

	obiektów wpisanych do rejestru zabytków i ujętych w gminnej ewidencji zabytków	- budowa drogi od ul. Stefana Żółtackiego do ul. Komisji Edukacji Narodowej w Zduńskiej Woli, - rozbudowa drogi gminnej ulicy Jasnej w Zduńskiej Woli, - zielona transformacja śródmieścia miasta – przebudowa Placu Wolności w celu uspokojenia ruchu w centrum Zduńskiej Woli, - dokumentacja projektowa na zagospodarowanie terenu pomiędzy ul. Ogrodową a pl. Wolności.
3	Stworzenie modelu współpracy z właścicielami zabytkowych zespołów zabudowy przemysłowej w zakresie prac nad programem ich rehabilitacji i rekonstrukcji funkcjonalnej	Miasto Zduńska Wola w okresie sprawozdawczym po wprowadzeniu nowych regulacji kompetencyjnych przez ustawodawcę podjęło działania w celu uchwalenia prawa miejscowego umożliwiającego również właścicielom obiektów zabytkowych wpisanych do gminnej ewidencji zabytków ubiegania się o dotację oraz zachęcenia ich do podejmowania działań zmierzających do przeprowadzania prac konserwatorskich, restauratorskich oraz robót budowlanych. Właściele zabytkowych zespołów zabudowy przemysłowej są na bieżąco informowani o swoich prawach i obowiązkach względem będących w ich posiadaniu zabytków.
4	Koordynacja i prowadzenie bieżących prac remontowych w obiektach pozostających w dzierżawie TBS „Żółtacki” sp. z o. o. – w miarę posiadanych środków finansowych i pozyskiwanych dofinansowań ze źródeł zewnętrznych	Spółka TBS „Żółtacki” w miarę posiadanych środków finansowych w latach 2023-2024 prowadziła bieżące prace remontowe i konserwacyjne w obiektach objętych gminną ewidencją zabytków. Wykonane prace polegały głównie na wymianie stolarki okiennej, przebudowie pieców, naprawie pokryć dachowych, renowacji elewacji, remoncie klatek schodowych, remoncie pomieszczeń mieszkalnych, remoncie lub wymianie instalacji elektrycznych i sanitarnych, remoncie balkonów, remoncie przewodów kominowych oraz kominów pod dachem. W okresie sprawozdawczy przeprowadzono przebudowę budynku szatniowo – sanitarnego na Stadionie Miejskim przy ul. Okrzei”. Zakres robót budowlanych obejmował: a) przebudowa budynku wraz ze zmianą sposobu użytkowania;

	b) przyłącze wodno-kanalizacyjne; c) wewnętrzna instalacja sanitarna; d) wewnętrzna instalacja elektryczna i niskoprądowa; e) wewnętrzna instalacja centralnego ogrzewania wraz z gruntową pompą ciepła; f) zakup i montaż wyposażenia Środki pozyskane z środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi udzielając dotację w wysokości 463.312,00 zł, w tym pożyczka w kwocie: 138 994,00 zł, dotacja do wysokości: 324 318,00 zł. „Termomodernizacja dwóch oficyn mieszkalnych przy ul. Getta Żydowskiego 7”. Prace termomodernizacyjne obejmowały likwidację pieców węglowych, podłączenie do miejskiej sieci ciepłej, wykonanie instalacji c.o i c.w, docieplenie budynku. Termomodernizację przeprowadzono przy współudziale środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi udzielając dotację w wysokości 417.460,00 zł oraz pożyczkę w wysokości 178.913,00 zł wkład własny miasta to kwota 642.941,00 zł. W 2024 roku zlecono wykonanie PFU dla budynków przy ul. Kościelnej 6, pl. Wolności 2, Sieradzkiej 33 i Jarosława Dąbrowskiego 20. PFU obejmowało wykonanie termomodernizacji tych budynków w zakresie docieplenia ścian, stropów i fundamentów, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, remont dachów i kominów, podłączenie do MSC, wymianę wewnętrznej instalacji c.o. i wykonanie c.w.u. Wykonanie zbiorczej anteny TV i remont wewnętrznej instalacji elektrycznej w częściach wspólnych. Opracowanie obejmowało również prace budowlane polegające na remoncie części wspólnych budynków.
--	--

	W ramach zadania planowane jest również wykonanie nowe zagospodarowanie terenu poprzez częściowe utwardzenie terenu oraz rozebranie starych komórek lokatorskich. W roku 2024 zlecono również wykonanie dokumentacji projektowej termomodernizacji dla budynków przy ul. Juliusza 14, Łaskiej 24, Kościelnej 28, M.M. Kolbego 7 oraz Stefana Żółtackiego 11 i 13. Dokumentacje obejmują wykonanie termomodernizacji tych budynków w zakresie docieplenia ścian, stropów i fundamentów, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, remont dachów i kominów, podłączenie do MSC, wymianę wewnętrznej instalacji c.o. Wykonanie zbiorczej anteny TV i remont wewnętrznej instalacji elektrycznej w częściach wspólnych. Opracowanie obejmuje również prace budowlane polegające na remoncie części wspólnych budynków. W ramach zadania będzie również wykonanie nowe zagospodarowanie terenu poprzez częściowe utwardzenie terenu oraz rozebranie starych komórek lokatorskich oraz na budynkach Stefana Żółtackiego 11 i 13 montaż instalacji fotowoltaicznej. Projekt pn. „Biblioteka XXI wieku w Zduńskiej Woli” w 2023 roku zakończono przebudowę parteru i piwnicy biblioteki, dostosowano obiekt dla osób niepełnosprawnych, dobudowano windę. Inwestycja współfinansowana była ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020 oraz środków Powiatu Zduńskowolskiego, Gminy Zduńska Wola i środków własnych Miasta Zduńska Wola. Wartość brutto zadania: 3.223.585,00 złotych, w tym: 1. Środki EFRR - 1.524.958,58 zł 2. Środki Powiatu Zduńskowolskiego - 50.000,00 zł 3. Środki Gminy Zduńska Wola - 50.000,00 zł
--	---

	4. Środki własne - 1.598.626,42 zł Utworzenie 68 nowych miejsc opieki w ramach „Aktywny Maluch 2022-2029” w żłobku miejskim w Zduńskiej Woli przy ul. Sieradzkiej 7. W ramach zadania realizowana jest przebudowa budynku przedszkola nr 11 na potrzeby utworzenia żłobka wraz ze zmianą sposobu użytkowania. W lipcu 2024 r. zawarta została umowa z Wykonawcą robót na kwotę 4.169.700,00 zł. Zakres robót obejmuje: a) przebudowę budynku wraz ze zmianą sposobu użytkowania, b) przebudowę istniejących pomieszczeń, c) wykonanie robót elewacyjnych, d) wykonanie nowego pokrycia dachu, e) wykonanie wewnętrznych instalacji wod-kan, centralnego ogrzewania, elektrycznych, teletechnicznych, wentylacji i klimatyzacji, f) dostawę i montaż wyposażenia, g) wykonanie robót związanych z zagospodarowaniem terenu. Zakończenie zadania planowane jest w lipcu 2025 roku. Uzyskane dofinansowane ze środków Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności w wysokości 3.911.904,00 zł oraz środków Budżetu Państwa w wysokości 897.667,92 zł.
5	Prowadzenie prac porządkowych przy historycznych nagrobkach i miejscach pamięci narodowej na cmentarzach Zakres prac obejmuje bieżące utrzymanie czystości i porządku oraz pielęgnację istniejącej zieleni. Czynności podejmowane są w przypadku konieczności i zgodnie z potrzebami. W okresie sprawozdawczym dzięki uzyskanym dotacjom celowym z Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi miasto Zduńska Wola przeprowadziło:

	- remont mogiły zbiorowej nieznanym żołnierzom WP poległym we wrześniu 1939 r. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z zawartym Porozumieniem nr 26/2023 z dnia 1 marca 2023 roku pomiędzy Wojewodą Łódzkim a Miastem Zduńska Wola, - remont grobu Antoniego Racza cywilnej ofiary niemieckich nalotów we wrześniu 1939 r., - remont grobu zbiorowego żołnierzy Wojska Polskiego z 1939 r., - remont mogiły zbiorowej ofiar bombardowania miasta przez Luftwaffe z 3 września 1939 r. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z zawartym Porozumieniem nr 32/2024 z dnia 18 marca 2024 r. Wszystkie remonty zostały przeprowadzone na cmentarzu rzymskokatolickim w Zduńskiej Woli przy ul. Łaskiej. Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola wspiera i współpracuje z wolontariuszami porządkującymi zabytkowy cmentarz żydowski w Zduńskiej Woli.
6	Poddanie pomników przyrody niezabudowanym zabiegom pielęgnacyjnym oraz modernizacja i utrzymanie terenów zieleni, zwłaszcza terenów zielonych i skwerów w otoczeniu zabytków W latach 2023-2024 pomniki przyrody nie były poddawane zabiegom pielęgnacyjnym. Park Miejski w Zduńskiej Woli - każdego roku na terenie parku przez upoważnione firmy wykonywane są zabiegi pielęgnacyjne zadrzewień (z wyjątkiem drzew, będących pomnikami przyrody), wykonywana jest dodatkowo bieżąca konserwacja stawów oraz koszenie traw. W 2023 roku zrealizowano projekt modernizacji terenu zielonego przed Dworcem PKP (zagospodarowanie Pasażu im. Janusza Kusocińskiego), w pobliżu którego znajduje się jeden z pomników przyrody.

PRIORYTET III: UWZGLĘDNIENIE OCHRONY ZABYTEKÓW, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO ORAZ DZIEDZICTWA ARCHEOLOGICZNEGO W DOKUMENTACH PLANSITYCZNYCH I STRATEGICZNYCH MIASTA		
NR	NAZWA ZADANIA	OPIS ZADANIA
1	Uwzględnienie ochrony zabytków nieruchomych (tj. obiektów ujętych w rejestrze zabytków i w GEZ), ruchomych oraz stref występowania zabytków archeologicznych w opracowanych dla terenu miasta dokumentach studialnych dot. polityki przestrzennej, np. studia i plany zagospodarowania przestrzennego	Zapisy związane z ochroną zabytków nieruchomych, tj. obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków, w opracowywanych dla terenu miasta Zduńska Wola dokumentach studialnych dotyczących polityki przestrzennej, tj. studiach i planach zagospodarowania przestrzennego są uwzględniane od grudnia 2010 r., czyli od momentu zaprowadzenia ewidencji. W okresie sprawozdawczym zapisy związane z ochroną zabytków nieruchomych zostały uwzględnione w następujących opracowaniach: 1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Zduńska Wola obejmujący obszar w rejonie ulic: św. Maksymiliana Marii Kolbego, Pasażu Powstańców Śląskich, Stefana Żłotnickiego i Piwnej zatwierdzony uchwałą nr LXI/932/22 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 21 grudnia 2022 r., opublikowaną w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 559 z dnia 23 stycznia 2023 r. 2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Zduńska Wola w rejonie ulic: Paprockiej i Główniej zatwierdzony uchwałą nr IX/114/24 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 19 grudnia 2024 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego poz. 435 z dnia 15 stycznia 2025 r. oraz jej wejściem w życie w dniu 30 stycznia 2025 r. Status zadania: cykliczne

		Uchwałą nr III/42/24 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego miasta Zduńska Wola zainicjowano prace nad przedmiotowym aktem planowania przestrzennego, który będzie uwzględniał uwarunkowania z zakresu ochrony zabytków nieruchomych (tj. obiektów ujętych w rejestrze zabytków i w GEZ), ruchomych oraz stref występowania zabytków archeologicznych.
2	Uwzględnienie ochrony zabytków nieruchomych (tj. obiektów ujętych w rejestrze zabytków i w GEZ), ruchomych oraz stref występowania zabytków archeologicznych w trakcie opracowywania lub aktualizacji strategii rozwoju miasta Zduńska Wola	Uchwałą nr III/42/24 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego miasta Zduńska Wola zainicjowano prace nad przedmiotowym aktem planowania przestrzennego, który będzie uwzględniał zapisy w zakresie ochrony stref występowania zabytków archeologicznych w opracowywanych dla terenu miasta Zduńska Wola dokumentach studialnych, dotyczących polityki przestrzennej. Podczas III sesji Rady Miasta Zduńska Wola w dniu 27 czerwca 2024 roku podjęta została uchwała nr III/43/24 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Miasta Zduńska Wola 2028+” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. W dokumencie zawarto zapisy m.in. w rozdziale 6.2. Identyfikacja i charakterystyka strategicznych i operacyjnych celów rozwoju Miasta Zduńska Wola, gdzie w ramach celu operacyjnego 1.2. Ochrona walorów przyrody i naturalnego krajobrazu oraz kształtowanie harmonijnego krajobrazu kulturowego realizowana będzie czynna ochrona obiektów wpisanych do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków.

PRIORYTET IV: KREOWANIE WIZERUNKU MIASTA, BUDOWANIE TOŻSAMOŚCI, EDUKACJI I PROMOCJI		
NR	NAZWA ZADANIA	OPIS ZADANIA
1	Imprezy i wydarzenia (w tym również wystawy, organizowanie miejskich konkursów historycznych, plastycznych i fotograficznych na temat obiektów zabytkowych w mieście oraz obchody rocznic historycznych i wydarzeń szczególnie istotnych dla dziejów Zduńskiej Woli) popularyzujące tradycję i historię miasta Zduńska Wola, służące pogłębianiu zainteresowania dziedzictwem kulturowym Zduńskiej Woli oraz propagowaniu idei społecznej opieki nad zabytkami realizowane przez Miasto i jednostki organizacyjne (również we współpracy z innymi podmiotami)	W ramach kreowania wizerunku miasta i budowania tożsamości lokalnej samorządowe instytucje kultury organizowały i współorganizowały wydarzenia w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego. Miejska Biblioteka Publiczna im. Jerzego Szaniawskiego w Zduńskiej Woli zorganizowała: - grę edukacyjną skierowaną do uczniów szkół podstawowych polegającą na rozwiązywaniu historycznych zagadek związanych z miastem. Finałowym elementem gry było naniesienie odkrytych miejsc i obiektów historycznych na specjalnie przygotowaną mapę Zduńskiej Woli. Powstała oryginalna, uczniowska mapa pamięci, która pokazała, jak wiele śladów historii kryje się wokół nas. Wydarzenie odbyło się z okazji urodzin Zduńskiej Woli, - wystawę książek pt. "Zabytki literatury sakralnej ze zbiorów Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola". Pozycje obejmowały wydawnictwa katolickie, protestanckie i judaistyczne, dot. m.in. Zduńskiej Woli. Wystawa w MBP w ramach współpracy z Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola, zadanie „Zapomniana codzienność” dofinansowane ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach Programu „Patriotyzm Jutra”. Celem projektu było zainteresowanie uczniów lokalną historią, zrozumienie i docenienie swojej tożsamości, odkrycie bogactwa kulturowego

	i historycznego swojego miejsca zamieszkania. Działanie skierowane było do młodzieży w wieku 14-15 lat z terenu miasta i gminy Zduńska Wola. W ramach zadania w MBP odbyły się: -wykłady historyczne nt. życia codziennego zduńskowolskich tkaczy w XIX wieku oraz przemysłu Zduńskiej Woli i fabryk z tamtego okresu, -gra terenowa „Śladami zduńskowolskich przemysłowców”, która była nie tylko świetną zabawą, lecz również edukacyjnym doświadczeniem dla młodych ludzi. Gra miała na celu przekazanie w sposób nowatorski wiedzy o swoim regionie, zabytkach i charakterystycznych miejscach, -warsztaty z budowy makiety fragmentów miasta Zduńskiej Woli, posłużyły jako wspaniałe narzędzie edukacyjne, umożliwiające lepsze zrozumienie historii regionu oraz utrwalenie pamięci o ważnych miejscach i budynkach, -warsztaty tkackie, przybliżyły jedną z najstarszych technik staropolskiego splatania przy użyciu bardka, urządzenia do tkania. Uczniowie wzbogacili swoją wiedzę na temat tkactwa które było ważnym sektorem gospodarczym Zduńskiej Woli w XIX wieku. Podsumowaniem zadania była, przygotowana przez uczniów, wystawa składająca się z eksponatów muzealnych z XIX wieku, odzwierciedlająca dorobek Zduńskiej Woli w kontekście tradycji narodowych i lokalnych. Była to również wyjątkowa okazja dla młodych ludzi do pracy z autentycznymi przedmiotami z tamtego okresu. Warsztaty odbyły się w Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola. Zajęcia w ramach projektu poprowadzili dyrektor i pracownik Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola, nauczyciel Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych w Zduńskiej Woli, pisarz-podróżnik oraz trenerka z Fundacji Good Culture z Wrocławia. W okresie sprawozdawczym odbył się również Piknik czytelnicy „Strefa relaksu z książką” skierowany do mieszkańców Zduńskiej Woli. W ramach pikniku odbyły się m.in.: plenarowa gra planszowa, koło
--	---

	fortuny z książkowymi zagadkami, maraton czytania bajek, wyjątkową atrakcją była wielkoformatowa kartka pocztowa. Każdy, kto odwiedził stanowisko biblioteki, mógł zostawić na pocztówce swoje życzenia, wspomnienia lub refleksje związane ze Zduńską Wolą. Dzieci rysowały kolorowe obrazki, a dorośli pisali serdeczne słowa i życzenia dalszego rozwoju miasta. Płkownik czytelniczy „Strefa relaksu z książką” był jednym z wydarzeń towarzyszącym Dniom Zduńskiej Woli. Inicjatywa cieszyła się dużym zainteresowaniem i stworzyła okazję do wspólnego świętowania. Miejski Dom Kultury w Zduńskiej Woli w roku sprawozdawczym zorganizował we współpracy z Towarzystwem Przyjaciół Zduńskiej Woli wernisaż prac Sławomira Pokornowskiego. Była to wystawa retrospektywna grafik, które przedstawiały m.in. budowlę architektoniczne Zduńskiej Woli. Muzeum Historii Miasta było organizatorem, współorganizatorem oraz partnerem przy organizacji następujących wydarzeń o charakterze historycznym: 1. Obchodów Narodowego Dnia Żołnierzy Wyklętych 1 marca. 2. Obchodów Rocznicy Zbrodni Katyńskiej 13 kwietnia. 3. Rocznicy uchwalenia konstytucji 3 Maja. 4. Rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego. 5. Rocznicy wybuchu II wojny światowej. 6. Rocznicy sowieckiej agresji 17 września 1939 roku. Muzeum Historii Miasta cyklicznie jest organizatorem dwóch miejskich konkursów: plastyczno-fotograficznego „Detale małej architektury” oraz historycznego (prace pisemne, audio i video) „Rodzinne historie i partnerem lokalnym międzynarodowego konkursu plastycznego pt. „Moja przygoda w muzeum”.
--	--

	W latach 2023- 2024 muzeum zorganizowało szereg wystaw, których tematyka dotyczyła rocznic historycznych i wydarzeń szczególnie istotnych dla Zduńskiej Woli: W 2023 roku były to: „Powstanie styczniowe w Zduńskiej Woli i okolicach”, „100 – lecie Orionistów w Polsce”, „Polacy bronią przeprawy przez Wartę”, „Ślad pamięciowy. Izabela Łapińska”, „Ku niepodległej”, „To nie był sen”. W 2024 roku były to wystawy: „25 lecie Powiatu Zduńskowolskiego”, „A Noc była dłuższa niż zwykle”, „W drodze do Niepodległości”. Ponadto muzeum organizuje cykl spotkań, wykładów, prelekcji i spacerów, których tematyka służy przybliżeniu i popularyzacji historii miasta. W 2023 roku zorganizowano i przeprowadzono: - „Rzeczpospolita w XVII w.”, - „Powstanie Styczniowe w regionie”, - „Żwyczaże wielkanocne”, - „Ofiary zbrodni katyńskiej”, - lekcja z okazji powstania w getcie warszawskim, - lekcja na cmentarzu żydowskim,
--	---

	- lekcja o zakazanych książkach dla Biblioteki Pedagogicznej w Zdunskiej Woli z okazji Tygodnia Zakazanych Książek, - lekcja o powstaniu warszawskim, - „Niepodległość w regionie”, - „Architektura Miasta”, - „Żołnierze wyklęci”, - „Karsznice”, - „Epidemia w mieście”, - „Etymologia nazwy miasta i herbów”, - „Kolej warszawsko-kaliska”, - „Weberlandia Złotnickiego”, - "Wysiedlenia ludności uznanej za nieniemiecką jako narzędzie germanizacji Zdunskiej Woli". W 2024 roku przeprowadziliśmy następujące wykłady: - 15 stycznia Wysiedlenia Polaków na roboty przymusowe w okresie II wojny światowej. - 15 kwietnia 2024 W poszukiwaniu lokalnego bohatera czyli sprawa Sobczaka i innych. Spacery historyczne: - 13 marca 2024 Najważniejsze zabytki nieruchome Zdunskiej Woli. - 10 kwietnia 2024 Jak Złotnicki miasto zakładał. - 24 kwietnia 2024. - 8 maja 2024 Kościoły ewangelickie. - 22 maja 2024 Jak powstawało miasto spacer śladami przeszłości.
--	--

	- 19 października spacer śladami dawnych szkół w Zduńskiej Woli. - 23 października Stefan Złotnicki i jego koncepcja rozwoju miasta. Spacer śladami założyciela Zduńskiej Woli. - 6 listopada: Zabytki zduńskowolskiej nekropolii przy ul. Łaskiej. Prelekcje w Bibliotece Pedagogicznej w Zduńskiej Woli : - 24.01.2024 r. „Epidemie w Zduńskiej Woli”. - 5.03.2024 r. „Zabójstwo dyrektora Biegańskiego” – wykład dla uczniów I LO. - 05.06.2024 r. „Epidemie w Zduńskiej Woli”. - 04.09.2024 r. „Bitwa nad Wartą”. - 23.09.2024 r. „Zakazane Książki”. - 25.09.2024 r. „Zakazane Książki”. - 09.10.2024 r. „Dzieciństwo i młodość Maksymiliana Kolbego”. - 10.10.2024 r. „Dzieciństwo i młodość Maksymiliana Kolbego”. - 23.10.2024 r. „Początki miasta Zduńska Wola”. - 06.11.2024 r. „Egzekucja w dniu 11 listopada w Zduńskiej Woli”. Pozostałe prelekcje, wykłady i wystąpienia: - 1 marca wykład otwarty Zrzeszenie Wolność i Niezawisłość w Zduńskiej Woli w ramach obchodów Narodowego Dnia Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”. - 5 marca: Polskie środki płatnicze w kolekcji Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola – wykład dla uczniów II LO. - 20 marca udział w dyskusji po projekcji filmu „Biała odwaga” wspólnie z uczniami i nauczycielami zduńskowolskich szkół średnich.
--	---

	- I LO lekcja na temat Holokaustu. Przyczyny i skutki na przykładzie Zduńskiej Woli. - 15 kwietnia lekcja dla uczniów Liceum Ekonomicznego w Łasku na temat „potopu szwedzkiego” Fikcja literacka a rzeczywistość historyczna. - 24 kwietnia Dla Muzeum Okręgowego w Sieradzu - Powstanie Kościuszkowskie w ziemi sieradzkiej. - 25 kwietnia Banki w Zduńskiej Woli spacer dla Środowiskowego Domu Samopomocy w Zduńskiej Woli - 7 maja Gminna Biblioteka Publiczna prelekcja dla dzieci przedszkolnych o historii kolejnictwa. Co robią kolejarze? - 10 czerwca Spacer dla uczestników konferencji pracowników bibliotek publicznych – Szlak fabryczny. - 19 lipca dla PCPR spacer- historia miasta. - 22 sierpnia Centrum Dialogu im. Marka Edelmana – prelekcja pt. Getto Żydowskie w Zduńskiej Woli – codzienność i zagłada. (W ramach obchodów 80 rocznicy likwidacji Litzmannstadt Getto). - 24 sierpnia debata w Inkubatorze Inicjatyw Społecznych - Most Pokoleń (debata przyszłość-przeszłość). - 5 września prelekcja dla uczestników zajęć w SDS – Wieloreligijna Zduńska Wola - 6 i 8 listopada dla uczniów z I LO: prelekcja na temat historii luteranizmu w kontekście historii zduńskowolskiej parafii ewangelicko-augsburskiej. - 5 grudnia Państwowe Liceum Plastyczne – prelekcja na temat historii i przyszłości muzeów. W ramach szeroko rozumianej pracy naukowej i popularyzatorskiej pracownicy muzeum uczestniczą w różnego rodzaju konferencjach naukowych i branżowych. W 2024 roku Dyrektor Muzeum Tomasz
--	---

	Polkowski wziął udział w międzynarodowej konferencji organizowanej przez Uniwersytet w Gießen i Uniwersytet Łódzki pt. „Wielokulturowe miasta przemysłowe w regionie łódzkim w XIX i XX wieku.”, gdzie wygłosił wykład pt. „Wielokulturowość w procesie formowania się organizmu miejskiego Zduńskiej Woli”, a także w ogólnopolskiej konferencji IPN o. Łódź pt. „Zróżnicowanie i współistnienie. Mniejszości wyznaniowe, narodowe i etniczne w Polsce od odzyskania niepodległości do przemian społeczno-politycznych (1918–1989)”. Tam wygłosił wykład pt: "Razem czy osobno, samorząd w Zduńskiej Woli w latach 1918-1939." Daniel Buszyński brał udział w konferencji "Społeczeństwo w wojsku, wojsko w społeczeństwie", organizowanej przez Lotniczą Akademię Wojskową, wygłaszając wykład pt.: "Tablica pamiątkowa braci Kisielewiczów. Od idei do realizacji."
2	Udział w organizacji corocznej imprezy Europejskich Dni Dziedzictwa, organizowanej przez Narodowy Instytut Dziedzictwa – we wrześniu każdego roku Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola od 2012 roku corocznie jest lokalnym organizatorem Europejskich Dni Dziedzictwa. Zaangażowanie Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola zostało dwukrotnie zauważone przez organizatorów ogólnopolskich czyli Narodowy Instytut Dziedzictwa, który przyznał wyróżnienie imienne dla dyrektora placówki za organizację 25 edycji Europejskich Dni Dziedzictwa. Muzeum Historii Miasta otrzymało podziękowania za wieloletni udział w organizacji tego wydarzenia. W roku 2023 z okazji Europejskich Dni Dziedzictwa zorganizowano spacer pn. „Początek Karsznic” oraz „Spacer fabryczny”. W 2024 roku EDD odbywał się one pod hasłem „SZLAKI. SIECI. POŁĄCZENIA”, podczas którego zorganizowana została wycieczka rowerowa pn. „Historyczny układ urbanistyczny”.
3	Systematyczne opracowywanie prezentacji materiałów dotyczących wybranych obiektów Pracownicy Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola prowadzą badania archiwalne nad przeszłością miasta w tym historycznych budynków. Wyniki swoich badań systematycznie zamieszczają na stronie

	zabytkowych i historycznych przestrzeni o istotnych wartościach krajobrazu kulturowego wraz z jak najszerszym jej udostępnieniem poprzez umieszczenie na stronach internetowych muzeum	internetowej muzeum: www.muzeumzdzunskawola.pl . Wychodząc naprzeciw potrzebom młodszego i najmłodszego odbiorcy muzeum opracowało specjalną książeczkę – multimedialną – przewodnik historyczny po najważniejszych miejscach w mieście. Informacje dotyczące historii wybranych obiektów zabytkowych można znaleźć na stronie muzeumzdzunskawola.pl oraz w Roczniku Muzealnym wydawanym przez Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola: https://muzeumzdzunskawola.pl/2025/03/20/zdzunskowski-rocznik-muzealny-r-i-2025-t-i/ https://muzeumzdzunskawola.pl/2024/02/07/zagubiona-we-wspomnieniach/ https://muzeumzdzunskawola.pl/2023/02/28/historia-karsznica-w-pigulce/ .
4	Prowadzenie cyklicznych wydawnictw propagujących historię i dziedzictwo miasta	Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola okresowo publikuje wydawnictwa o charakterze edukacyjnym, promujące historię miasta i regionu. Najnowszym wydawnictwem jest „Koniec i początek, czyli nowe historie starych rzeczy”. Przewodnik edukacyjny po Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola. Muzeum w roku sprawozdawczym rozpoczęło wydawanie cyklicznego wydawnictwa pn. „Rocznik Muzealny”.
5	Wykreowanie i rozwój produktu turystyki kulturowej Zduńska Wola wielu kultur poprzez wytyczenie Szlaku Historii i Kultury Żydowskiej oraz organizację cyklicznej imprezy poświęconej kulturze żydowskiej	Muzeum propaguje ideę Zduńskiej Woli jako miasta wielu kultur min. współorganizując Dzień Otwarty Cmentarza Żydowskiego oraz organizując wystawy tematyczne poświęcone wielokulturowości miasta.
6	Rozwój Skansenu Lokomotyw i Urządzeń Technicznych w Karsznicach wraz ze stowarzyszeniem Szlaku Kolejnictwa	Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola od 2010 roku jest dysponentem terenu ekspozycji zabytkowego taboru kolejowego zlokalizowanego na terenie byłych Zakładów Taboru Kolejowego przy ul. Kolejowej 6. W 2015 roku Rada Miasta Zduńska Wola na wniosek dyrektora muzeum

	utworzyła oficjalną filię Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola Skansen Lokomotyw i Urządzeń Technicznych. Od 2007 roku na podstawie umowy użyczenia (2013, 2014) muzeum dysponuje depozytem międzymuzealnym przekazanym przez Stację Muzeum obejmującym 15 eksponatów. Zatrudnia w filii dwóch pracowników: przewodnika muzealnego oraz pracownika gospodarczego, a także pracowników kategorii specjalnej. Dysponuje w filii budynkiem recepcyjno-socjalnym i dwoma salami ekspozycyjnymi. Teren skansenu jest ogrodzony, posiada monitoring wizyjny oraz oświetlenie jupiterowe. Skansen Lokomotyw i Urządzeń Technicznych otwarty jest od wtorku do piątku oraz w niedzielę w godzinach od 11:00 do 15:00. Zwiedzanie odbywa się na zasadach ogólnych, jest biletowane. Teren skansenu jest przystosowany do zwiedzania zarówno dla osób indywidualnych jak i grup zorganizowanych. Skansen jako filia Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola wraz z dawną kolonią kolejową stanowi element szlaku industrialnego. W roku sprawozdawczym Muzeum przystąpiło jako partner do projektu Industrialne Łódzkie, którego celem jest promocja zabytkowych obiektów i miejsc związanych z dziedzictwem przemysłowym województwa łódzkiego.
7	Przygotowanie programu zajęć o zabytkach miasta Muzeum we współpracy z lokalną telewizją ZW Media prowadziła cykl programów historycznych, których celem była promocja dziedzictwa historycznego Zduńskiej Woli. Placówki oświatowe organizowały przedsięwzięcia takie jak: 1. Publiczne Przedszkole nr 5 przygotowało zajęcia dydaktyczne i wycieczki na terenie miasta Zduńska Wola popularyzujące tradycję i historię miasta Zduńska Wola, służące pogłębianiu zainteresowania dziedzictwem kulturowym Zduńskiej Woli - „Poznajemy nasze Miasto Zduńska Wola” (5 zajęć - 50 dzieci). Udział w akcji „Pamiętamy” - wycieczka na cmentarz. 2. Szkoła Podstawowa nr 7 organizowało spotkania informacyjne o mieście i jego zabytkach. Realizowano w ramach podstawy programowej tematu dotyczącego mojego miasta i jego zabytków;

		Zrealizowano projekt "Tu mieszkam" polegający na przygotowywaniu w grupach plakatów dotyczących zagadnień: co warto zobaczyć w mieście, zabytki, położenie i historia miasta, ludzie dawniej i dziś, przemysł i praca w Zduńskiej Woli; realizacja zajęć w ramach kółka zainteresowań dla uczniów prowadzone przez nauczyciela historii dotyczące m.in. "Naszej małej ojczyzny", przygotowane gazетки ścienne opisujące Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola oraz Miasto Zduńska Wola. Podczas lekcji matematyki i zajęć koła matematycznego uczniowie układali treści zadań związanych z Miastem Zduńska Wola. 3. Szkoła Podstawowa nr 10 wprowadziła innowację pedagogiczną "Śladami przeszłości - poznaj historię swojego miasta.", której celem było organizowanie cyklicznych wycieczek, mających na celu ukazanie uczniom historii ich miasta, przedstawienie kultury, tradycji i zabytków. 4. Szkoła Podstawowa nr 11 prowadziła zajęcia zorganizowane w ramach nauczania plastyki "Fotografia jako sztuka- 200 lat Zduńskiej Woli w obiektywie", "Spacer ulicami getta w Zduńskiej Woli"- lekcja tematyczna dla klasy 8. Zajęcia w ramach zajęć plastyki dotyczyły zduńskowolskiej architektury.
8	Podnoszenie kwalifikacji i doskonalenie zawodowe nauczycieli i osób działających w sferze upowszechniania dziedzictwa kulturowego	Pracownicy biorą udział w konferencjach i warsztatach podnoszących kwalifikacje merytoryczne zarówno w grupie pracowników merytorycznych jak i administracji.
9	Organizacja różnorodnych, ogólnodostępnych przedsięwzięć (konferencje, sesje popularno-naukowe, rajdy), popularyzujących	Muzeum Historii Miasta organizowało spacer historyczne oraz rajdy rowerowe w ramach wydarzeń o charakterze ponadregionalnym jak Europejskie Dni Dziedzictwa oraz lokalnym w ramach działalności statutowej. Placówki oświatowe organizowały przedsięwzięcia takie jak:

	dziedzictwo kulturowe oraz potrzebę jego ochrony	1. Publiczne Przedszkole nr 2 w okresie sprawozdawczym zorganizowało zajęcia edukacyjne o zabytkach Polski oraz Zduńskiej Woli, wycieczki do Szkoły Muzycznej I i II stopnia w Zduńskiej Woli z okazji Jubileuszu 50-lecia oraz do Skansenu Lokomotyw w Karsznicach. 2. Publiczne Przedszkole nr 4 zorganizowało naukę i zaśpiewanie Hymnu Polski - Mazurka Dąbrowskiego w związku z Apelem z okazji 11 listopada - kształtowanie postaw patriotycznych oraz wycieczkę do Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola- Budzenie poczucia tożsamości narodowej i regionalnej. 3. Publiczne Przedszkole nr 6 zorganizowało międzyprzedszkolny konkursu fotograficznego „ Nasze miasto widziane oczami dziecka”, 2023 r., a także wycieczkę do Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola. Przedszkolaki przemierzały Zduńską Wolę różnymi śladami poznając jej historię. Między innymi skwer imienia Pawła Królikowskiego, budynek Urzędu Miasta oraz zawitały osobiście do Muzeum poznając stare zabawki oraz dawne gry i zabawy podwórkowe. Każdy przedszkolak otrzymał pamiątkową książeczkę. Co roku w maju realizujemy we wszystkich grupach wiekowych tematykę kompleksową dotyczącą naszego miasta. 4. Publiczne Przedszkole nr 10 brało udział w konkursie organizowanym przez Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola pn. "Moja przygoda w muzeum" w spacerach ulicami miasta w celu poznania zabytków, a także zapoznano dzieci z barwami narodowymi, godłem, hymnem państwowym, herbem miasta. Ponadto prowadzono rozmowy, zajęci dotyczące ważnych miejsc w mieście Zduńska Wola, organizowano kąciki tematyczne, w których eksponowane były albumy, widokówki, zdjęcia miasta Zduńska Wola oraz organizowano wycieczki do Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola, parku miejskiego celem przybliżenia historii miasta oraz obserwacji pomników przyrody.
--	--	---

	5. Szkoła Podstawowa nr 2 organizowała wycieczki do Muzeum Historii Miasta i Miejskiej Biblioteki Publicznej, zapoznanie uczniów z miejscami ważnymi w historii miasta, organizacja wycieczek rowerowych w okolicach Zduńskiej Woli (Skansen Lokomotyw, Strońsko). 6. Szkoła Podstawowa nr 7 organizowała wycieczki tematyczne o ważnych miejscach Zduńskiej Woli. 7. Szkoła Podstawowa nr 10 brała udział w warsztatach zorganizowanych przez Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola i Miejski Dom Kultury w ramach programu "Patriotyzm Jutra", gdzie uczniowie pod kierunkiem pracownika muzeum, stworzyli z przygotowanych eksponatów wystawę, która odzwierciedlała dorobek miasta w kontekście tradycji narodowych i lokalnych. Uczniowie brali także udział w grze terenowej pod hasłem "Śladami zduńskowskich przemysłowców" zorganizowaną przez MDK w Zduńskiej Woli. Celem gry było przekazanie młodemu ludziom w sposób nowatorski wiedzy o swoim regionie, zabytkach z terenu miasta i gminy. Dokonali również spisu i opisu zabytkowych przedmiotów pochodzących z regionu, zgromadzonych i wystawionych w pracowni historycznej. Podczas zajęć poruszana była tematyka regionalna celem zainteresowania uczniów kulturą miasta i regionu oraz wpojenia szacunku dla osiągnięć przodków. Prowadzone były sesje plenerowe podczas których uczniowie poznawali zabytkowe i ciekawe miejsca naszego miasta. 8. Szkoła Podstawowa nr 11 organizowała wycieczki tematyczne o ważnych miejscach Zduńskiej Woli. 9. Szkoła Podstawowa nr 12 organizowała cykliczne spacerowe spacerami ulicami miasta poprzez poznanie historii Zduńskiej Woli tematycznie np. śladami dawnych fabryk, śladami mieszkańców miasta (historycznych i współczesnych), historia Holocaustu połączona z Międzynarodowym Dniem Pamięci o Ofiarach Holocaustu. Odbły się również lekcje historii na Cmentarzu Żydowskim we współpracy z Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola. Brała udział w kwiecie na Starym Cmentarzu w dniach 1-3
--	---

		XI 2024 r. we współpracy z Towarzystwem Przyjaciół Zduńskiej Woli, której celem było pozyskanie środków na renowację zabytkowych pomników znajdujących się na tej nekropolii. 10. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 wprowadził innowację pn. „Moja mała ojczyzna”, która była wyjściem naprzeciw wymogom edukacyjnym zawartym w aktualnej podstawie programowej edukacji wczesnoszkolnej oraz potrzebą lepszego poznania środowiska lokalnego, jego historii i dziedzictwa kulturowego. Jednym z celów edukacji wczesnoszkolnej jest kształtowanie u dzieci poczucia przynależności do wspólnoty narodowej oraz postawy patriotycznej. Dlatego też, już od najmłodszych lat uczymy dzieci patriotyzmu. Uświadamiamy dzieciom kim jesteśmy, z jakiego regionu się wywodzimy, uczymy je miłości do kraju ojczystego. Wychowanie patriotyczne i edukacja regionalna ma służyć kształtowaniu osobowości młodego pokolenia, postaw jednostki we własnym społeczeństwie. Zajęcia odbywały się w ramach zajęć obowiązkowych, cyklicznych wycieczek oraz warsztatów w Muzeum Historii Miasta. Uczniowie co roku pomagają porządkować zabytkowe nagrobki na miejskim cmentarzu przy współpracy z muzeum. Z rąk Prezydenta Miasta Zduńska Wola uczniowie i szkoła odebrali wyróżnienie dla przyjaciół Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola. Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola jest współorganizatorem corocznej kwesty na ratowanie zabytkowych nagrobków na cmentarzach przy ul. Łaskiej w Zduńskiej Woli.
10	Propagowanie idei społecznych kwest na rzecz ratowania zabytkowych cmentarzy	
PRIORYTET V: FINANSOWANIE DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z OPIEKĄ NAD ZABYTKAMI		
NR	NAZWA ZADANIA	OPIS ZADANIA

1	Bieżące informowanie o aktualnie ogłaszanych terminach naboru wniosków, Program Operacyjny, programach MKiDN i innych możliwościach pozyskiwania środków finansowych na realizację, prac remontowych, konserwatorskich i rewitalizację obiektów zabytkowych	Działania opierają się na informowaniu i nawiązywaniu współpracy z właścicielami lub zarządcami obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz do gminnej ewidencji zabytków. Informacje związane z naborem wniosków zamieszczane są na stronie internetowej miasta oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.
2	Systematyczne aplikowanie przez samorząd o środki na remonty i konserwację obiektów zabytkowych oraz całych zespołów w ramach dostępnych programów i funduszy	W ramach I naboru z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków Miasto zawnioskowało o renowację budynków przy ul. Kościelnej 6, 28, 33, pl. Wolności 2, ul. Sieradzkiej 33, ul. Jarosława Dąbrowskiego 20 oraz na opracowanie dokumentacji projektowej dla budynków przy ul. Pomorskiej 5, 9, 13 oraz ul. św. Maksymiliana Marii Kolbego 7 (marzec 2023 r.). Na opracowanie dokumentacji projektowej renowacji budynku przy ul. św. Maksymiliana Marii Kolbego 7 przyznano dofinansowanie w wysokości 63.700,00 zł. W ramach II naboru z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków Miasto zawnioskowało o renowację budynków przy ul. Stefana Żółtackiego 13, ul. Kościelnej 6, 28, 33, plac Wolności 2, ul. Sieradzkiej 33, ul. Jarosława Dąbrowskiego 20, ul. św. Maksymiliana Marii Kolbego 7, na opracowanie dokumentacji projektowej dla budynków przy ul. Pomorskiej 5, 9, 13 oraz na prace konserwatorskie przy eksponatach Skansenu Lokomotyw i Urzędzeń Techniki w Zduńskiej Woli.
3	Doradztwo w zakresie pozyskiwania funduszy zewnętrznych na zachowanie i utrzymanie obiektów zabytkowych	Urząd Miasta Zduńska Wola oferuje doradztwo w zakresie możliwości ubiegania się o środki finansowe na zachowanie i utrzymanie obiektów zabytkowych. Informacji udzielało Biuro Strategii i Rozwoju Miasta oraz Biuro Promocji, Kultury i Aktywności Miejskiej.